

ΕΠΙΣΗΜΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ

Η «ΑΛΥΤΡΩΤΗ ΑΙΓΑΙΑΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ»

ги спаси овие продадени души од немилосрдниот народен суд. Никаква сила нема да ја запре твојата осветничка тупаница да ги разбие главите на овие гласни изроди и подли поробувачи. Никаква сила нема да ја намали твојата величанствена борба за слобода. Борбата за твојте праведни идеали се најдува пред победоносен крај, пред полна национална слобода.

ΜΑΚΕΔΟΝΣΚИ ΝΑΡΟΔΕ,

Од тешките борби и пролеветата крв на најдобрите македонски синови излегува денес првото Народно собрание, тој симбол на твојата слобода и изразител на твојот суверенитет, и ја прокламира пред цел свет полната национална слобода на македонскиот народ во ПРВАТА СЛОБОДНА ΜΑΚΕΔΟΝΣΚΑ ΔΡЖΑΒΑ. Вековниот идеал на македонскиот народ се постигнува. За прв пат после Самоила македонскиот народ створи своја сопствена држава; за прв пат македонскиот народ ќе се осети во Македонија како во своја куќја; за прв пат тој стана не дребна пара во сметките на грабежливите сили, ами слободен народ во слободна држава. Това е најголемата придобивка во историјата на нашиот народ, спечалена во гигантскиот антифашиски фронт со крвта на најдобрите синови на Македонија и со помошта на другите народи на Југославија, осигурена во нова, федеративна заедница на народите во Југославија.

Тргајќи од животните интереси на македонскиот народ, од неговите заеднички борби со другите народи во Југославија против големо-српската хегемонија и од скапите жртви дадени против заедничкиот фашиски окупатор, првото македонско Народно собрание изјавува во твое име **ΜΑΚΕΔΟΝΣΚИΟΤ ΝΑΡΟΔΟ ВΛΕΓУВА ΚΑΚΟ ΝΑЦИΟΝΑΛНО ΟΣΛΟΒΟΔΕΝ Ι ΡΑΒΝΟ-ΠΡΑΒΕΝ ΧΛΕΝ ΒΟ ΝΟΒΑ, ΔΕΜΟΚΡΑΤΣΚΑ Ι ΦΕΔΕΡΑΤΙΒΝΑ ЈУГОСΛΑΒΙЈΑ**, на принципите установени на II заседание на Антифашиското веќе на народното ослободување на Југославија (ΑΒНОЈ), на кое му се признаја првата на национална слобода. Со това македонскиот народ станува градител на нова Југославија, која е дело и израз на нераздроживото единство и братство на сите нејзини народи, и најголемата гаранција како за слободата на секој отделен народ, така и за слободата на сите народи во Југославија заедно. Како дел на нова, демократска и федеративна Југославија, македонскиот народ станува сојузник на големите сили победителки.

Тргајќи од вековните идеали на македонскиот народ, првото македонско Народно собрание го прокламира пред цел свет своето праведно и неоплатно сакање **ЗА ΟΒΕΔΙΝΕΝΙΕ ΝΑ ΧΕΛΙΟΤ ΜΑΚΕΔΟΝΣΚΙ ΝΑΡΟΔΟ** на принципите на правото на само-определување. Со това ќе се тури крај на робството на

12 ΑΣΝΟΜ Ι

македонскиот народ во сите негови делови и ќе се создадат условија за искрена солидарност и мир меѓу балканските народи.

Видејќи свесно оти фашизмот е најголемиот враг на малите народи и на славјанството, првото македонско Народно собрание тржествено изјавува оти македонскиот народ нема да го остави оражанието дури фашизмот со сите негови помагачи не биди исцело разгромен.

Борејќи се за слободата на македонскиот народ, првото македонско Народно собрание ги **ΠΡΟΚΛΑΜΙΡΑ ΠΡΑΒΑΤΑ ΝΑ ΠΟΛΝΑ ΣΛΟΒΟΔΑ Ι ΡΑΒΝΟΠΡΑΒΝΟΧ ΝΑ ΣΙΤΕ ΝΑΡΟΔΝΟΧ ΤΙ ΒΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙЈΑ.**

ΜΑΚΕΔΟΝΧΙ Ι ΜΑΚΕΔΟΝΚΙ, ΒΡΑΚΑ Ι ΣΕΣΤΡΙΝΙ!

Првото македонско Народно собрание ги прокламира овие свети принципи во момент кога братската победоносна Првена армија стапува на германска земја и незадржимо оди кон Берлин, кога нашите англо-американски сојузници на Запад го пробија атлантскиот ѕид на Хитлеровата европејска заграда, кога сојузничките армии од југ наступват кон Алпите, кога приказаната со смелост Титова армија се готви да тргне на Белград, Загреб, Љубљана, Сарајево и Скопје.

Првото македонско Народно собрание ги прокламира овие големи принципи во согласие со основните решенија на Московската и Техеранската конференција, кои ги гарантираат правата на слободен живот на секој народ, ангажиран во борбата против фашискиот окупатор.

Во овие дни се решава садбата на нашиот народ за векови. Историјата ве поставила пред судбоносна проба. Од вас зависи дали Македонија ќе биде заградена за робови или слободна татковина на слободни луѓе. Жертвите на вашите браќа и првоборци ве викаат на последен јуриш. Сетнината ваша и сетнината на нашата родина ве викаат на последен, одлучен бој. Наредете се сите во народно-ослободителниот фронт и докажете оти сте достоини синови на еден јуначен народ. Дигнете се сите против крвавиот окупатор и докажете оти сте способни да си ја спечелите слободата и изградите сами сетнината.

ΜΑΚΕΔΟΝΧΙ ΠΟΔ ΒУГАРИЈΑ Ι ΓΡΧИЈΑ.

Обединението на целиот македонски народ зависи од вашето учество во гигантскиот антифашистички фронт. Само со борба против подлиот фашиски окупатор ќе го спечелите правото на самоопределување и обединение на целиот македонски

народ под покровот на Титова Југославија, која стана слободна заедница на слободни и равноправни народи. Нека борбата на македонскиот пиемонт ве одушеви за посмела борба против фашискиот поробувач! Нека патот на овој дел на Македонија стане и ваш пат, оти само тој води кон слободата и обединението на целиот македонски народ! Нека вашето учество во свеопштата антифашиска борба им даде живот на принципите прокламирани на првото македонско Народно собрание и нека ги збрише искусствените праници кои ја поделија брат од брат, Македонец од Македонец.

ΒΡΑΚΑ ΑΡΝΑУΤΙ, ΤУΡΧΙ Ι ΒΛΑΣΙ.

Поробувачите на Македонија од везден сакале да не разделат и скарат за полесно да ја владат нашата татковина и да ги грабат нашите народи. Тешкото минато ни покажа оти интересите на нашите народи са исти, а нивната садба заедничка. Во овие решителни моменти сите ние изградуваме слободна Македонија. Каква Македонија ќе изградиме, таква ќе ја имаме.

Вашите синови учествуваат во македонската војска и земат веќе командни места. Вашите првоборци учествуваат како пратеници — народни претставители во Народното собрание. Првото македонско народно собрание е прокламира слободата и равноправноста на сите народности во Македонија. Мобилизирајте ги сите сили поскоро да ги оствариме неговите свети принципи. Учествувајте равноправно во борбата против окупаторот за да можете равноправно да учествувате во изградувањето на слободна Македонија — слободна татковина на сите народности.

ИЛИΝДЕНΧΙ,

Крвавиот фашиски окупатор спекулира со вашите жртви и со вашата крв. Тој срамно ги изопачува целите на вашата несобична борба во миналото. Тој се опитва да го сроча вашиот авторитет, употребувајќи ве како перде за страшниот грабеж и терор спроведуван над вашата земја. Тој подмолно се опитва во најрешителните моменти да го раздели вашиот народ на стари и млади.

Се исполнуваат целите за кои вие сте се бориле. Македонија врви кон својата слобода, кон непостигнатиот идеал за кој хиладници ваши другари ги дадоа својте животи во Илинденската епопеа. Вашиот првоборец и другар Димитар Влахов е еден од нашите водачи. Вашето место е покрај вашите синови

си ставија во задача час поскоро да приберат делегати от сите народно-ослободителни одбори во Македонија, да приготват сè за остварување вековниот идеал на македонскиот народ и македонската држава. Од [извештајот]²⁷, на Иницијативниот одбор видовте како беја извршени овие задачи.

Другари, народни претставители,

На овој историски ден, на Илинден 1944 година, судбоносен за развитието на македонскиот народ, се состанува првото во историјата на нашиот народ Народно собрание — АСНОМ, како символ на национална слобода и прокламатор на првата во историјата после Самуила македонска држава кое претставува кулминациона точка и е преломен момент во историјата на нашиот народ, од кој ќе почне една нова епоха, епоха на творческа работа, национален живот, епоха на напредок. Во овој свет историски момент треба да кажеме оти македонскиот народ през векови тежки борби и надчовечни напорежнија везден имал пред очите слободата на целиот македонски народ во рамки на слободна македонска држава. Во овој момент, кога целиот борчески пиемонт во Македонија е ангажиран во борбата против фашискиот окупатор, тој ги кани и останалите два дела на македонскиот народ да влезат во големиот антифашиски фронт, дека това е единиот пат за спечелување на правото на самоопределение и дека това е единствениот начин за обединение на целиот македонски народ во слободната заедница на слободните народи на Југославија. Борческиот пиемонт на Македонија тржествено прокламира оти нема да откаже никаква помош и нема да жали никакви жртви за ослободување и на другите два дела на нашиот народ и за општото обединение на целиот македонски народ. Ако се знае оти борческиот пиемонт на Македонија е дел на Титова Југославија, тогај ќе стане јасно колку голема може да биде нашата помош и колку тврдо е нашето желание за обединението на целиот наш народ.

Најважен факт со кој првото македонско Народно собрание треба да излезе, треба да биде историската прокламација за полна национална слобода на Македонија, со други зборови, това ќе стане радостен весник на вековниот идеал за слобода. Ако не се заборава оти цели поколенија искрвараа во борбата за тој велики идеал, јасно е оти неговиот исполнување прокламирано од првото македонско АСНОМ ќе претставува епохално решение во политичкиот живот на нашиот народ.

АСНОМ станува и останува *единствен носител на народниот суверенитет на првата македонска држава*. Правото на македонскиот народ оди до самоопределување, отцепување и присоединување со други народи. Здобиени со вака неограничени права,

²⁷ Нејасно во оригиналот.

▲ 2 Αυγούστου 1944: Ιδρυτική διακήρυξη του Αντιστασιατικού Συμβουλίου Λαϊκής Απελευθέρωσης της Μακεδονίας (ΑΣΝΟΜ). Ως πρωταρχικός στόχος αναδεικνύεται η ενοποίηση της Μακεδονίας, με βάση το δικαίωμα του αυτοπροσδιορισμού. «Είναι αναγκαίο να ενώσουμε όλο τον μακεδονικό λαό και από τα τρία τμήματα της Μακεδονίας μέσα σε ένα μακεδονικό εθνικό κράτος... οι Μακεδόνες από την ελληνική και τη βουλγαρική Μακεδονία πρέπει να ακολουθήσουν το παράδειγμα των Μακεδόνων στη γιουγκοσλαβική Μακεδονία».

ΒΕΝΑ 2 ΔΩΔ

ΠΟΣΤΑΡΙΝΑ ΠΛΑΤΕΝΑ ΒΟ ΤΟΤΟΒΟ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Година III — Број 536

НЕДЕЛА
22
СΕΠΤΕΜΒΡΙ

СКОПЈЕ, 1946

ФРОНТ НА МАКЕДОНИЈА Телеф. Администрација 479
Редакција 536 537

ПРЕДИЗБОРНИ ЗБОРОВИ И КОНΦΕΡΕΝЦИИ НА НАРОДНИОТ ФРОНТ

ИЗЈАВУЕМΕ ΒΙΣΟΚΟ ΔΕΚΑ ΓΡЦИЈΑ ΝΕΜΑ ΝΙΚΑΚΒΟ ΠΡΑΒΟ ΝΑ ΕΓΕЈСКА ΜΑΚΕΔΟΝΙЈΑ

Рече во својот говор на предизборниот митинг во Битола Димитар Влахов,
потпретседател на Президиумот на Народната скупштина на Ф. Н. Р. Ј.

Димитар Влахов

Битола, 21 септември

банија земји кои се населени предимно со Албанци. Јужна Албанија на која претендират монархофашистите има население од 300.000 души од кои се само 33.000 Грци. При тоа треба да се одбележи дека тие Грци се ползуват со полни права и слободи како и Албанците. Тие имаат свој министер во Албанската влада.

Во Грција бешее жестоки терор. Тамо се произведоа избори во кои волјата за народот беше фалсификувана. Теророт ги опфати сите области на Грција а тоа особено силно се пројави во Македонија, каде се организираа војни судилишта кои произнесуваат смртни пресуди над демократите. Во една период од 143 дена од кога е Царската министер-претседател убиени се во Грција: 579 души, подложени на инквизициски мачења 1664 тешко ранети 415 пратени на заточение 1266, исчезнаа 39 души и арестувани 3942. Тоа

печетот на владата и во опште преку шовинистичкиот печат. Низа весници пишувајќи статии во кои се барат земји од Вардарска Македонија.

Едновремено со тоа грчкиот шовинистички печат превзедо кампања за изгонување на македонското население. „Да си одат судетските Македонци“ тоа е мислат паролата. Тука ние треба да изјавиме високо дека Грција нема никакво право на Егејска Македонија која од сегоашна била населена предимно со Словени а и сега елвенскиот елемент претставува односительно мнозинство. Земјата предвид дека околу 300.000 души Грци живеат во Солун во Халкидикскиот полуостров и во Кожанската област тогаш е јасно дека ако не беше престалната конвенција за размена меѓу Бугарија и Македонците ќе претставува и денес апсолутно мнозинство, како и што биле при делењето на

‘Η «ΝΟΒΑ ΜΑΚΕΝΤΟΝΙΑ» τής 22 Σεπτεμβρίου 1946 που έχει μαζί με την φωτογραφίαν και τον λόγον του Βλαχάφ και την έπικεφαλίδα με κεφαλαία γράμματα «Κραυγάζομεν μεγαλοφώνως ότι η Έλλάς δεν έχει κανένα δικαίωμα επί τής Μακεδονίας του Αιγαίου».

▲ Άρθρο του Ντίμιταρ Βλαχάφ στην εφημερίδα Νова Μακεδонија, 22 Σεπτεμβρίου 1946: «Οι Έλληνες δεν έχουν δικαιώματα στη Μακεδονία του Αιγαίου».

◀ Χάρτης που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα Борба, στις 26 Αυγούστου του 1946, με τα κρατικά και τα εθνικά σύνορα της Μακεδονίας.

Питу Гули — легендарниот херој од битката кај Мечкин Камен
Pitu Guli — the legendary hero from the battle at Mechkin Kamen

ТОКОТ НА ДВАЕСЕТИОТ ВЕК ЗА СЛОБОДА И САМОСТОЕН ЖИВОТ НА МАКЕДОНСКИОТ НАРОД НЕГОВАТА МАСОВНОСТ

Потпишале: Питу Гули, Иван Алабак, Андреја Димков, Гурчин Наумов и Ташко Карев“.

На 2 август во дванаесет часот на полноќ Крушево беше нападнато од востаниците и по жестоки борби на другиот ден ослободено. Во градот веднаш била воспоставена револуционерна власт, позната во историјата под името Крушевска Република, најнапредна демократска институција по своите начела на Балканот тогаш. Крушевската Република беше врвното достигнување на Илинденската револуција на македонскиот народ.

Револуционерна власт беше воспоставена и во градчето Клисура, во Костурско, ослободено од костурските чети. Подоцна е ослободено и градчето Невеска, во Леринско од здружените костурски и лерински чети. Борби се водени во Преспа, во Леринско кај Екши-Су и Баница, во Кичево и други реони на Витолскиот револуционерен округ. Европските конзули пишуваат за масовно востание во Македонија. Наклонетиот кон македонското национално-ослободително движење европски печат го опишува султанот како крвожедниј кој Македонците ги држи под нож, ги ограбува до кожа, им ги обесчестува жените. Во одбрана на македонската кауза застапаа познати имиња како: Лав Толстој, Максим Горки, Анатоли Франс, Жан Жорес, Виктор Верар, Хенри Браилсфорд и други.

Востанието на македонскиот народ од 2 август 1903 година беше сепак, удавено во крв. Крушевската Република згасна во рушевините на историјскиот град, кој беше до темел изгорен. Меѓутоа, таа како феникс се роди од сопствената пепел на 2 август 1944 година во манастирот Прохор Пчински во лицето на АСНОМ. По четиригодишна крвава борба на македонскиот народ во заедничка борба со братските југословенски народи македонскиот народ стана рамноправен со другите народи на Југославија и се роди денешна Социјалистичка Република Македонија, кон која со гордост, љубов и надеж гледаат и Македонците под Грција и тие во НР Бугарија, како и Македонците распрнати по цел свет.

▲ Τελευταία παράγραφος άρθρου για τον Πίτου Γκούλη. Μετάφραση: «Μετά από τετραετή αιματηρή πάλη στον κοινό αγώνα με τους αδελφούς γιουγκοσλαβικούς λαούς, ο μακεδονικός λαός κατέστη ισότιμος με τους υπόλοιπους λαούς της Γιουγκοσλαβίας. Γεννήθηκε η σημερινή Σοσιαλιστική Δημοκρατία της Μακεδονίας, προς την οποία με υπερηφάνεια, αγάπη και ελπίδα προσβλέπουν τόσο οι Μακεδόνες στην Ελλάδα και την ΣΔ Βουλγαρίας όσο και οι Μακεδόνες που είναι διασκορπισμένοι ανά την υφήλιο». Περιοδικό Μαкедонија, Αύγουστος 1973.

Претседателот на Собранието на СРМ Македонија Благоја Талески со Иселеничната делегација што по повод 25-годишниот јубилеј на Матицата престојуваше во Скопје

The President of the Assembly of SR Macedonia Blagoja Taleski with the delegation of emigrants that on the occasion of the 25 anniversary stayed in Skopje

ДРАГИ СОНАРОДНИЦИ, ДРАГИ БРАЌА И СЕСТРИ, МАКЕДОНЦИ И МАКЕДОНКИ

Преченувајќи ја Новата 1977 година направивме обид да ги анализираме резултатите од нашата досегашна работа.

Со задоволство констатиравме дека во изминатиот период сме постигнале крупни резултати. Во годината што е зад нас прославувавме 25 години од постоењето и работата на Матицата на иселениците од Македонија. Јубилејот беше повод за да ја анализираме работата на нашата Матица од една историска ретроспектива. Притоа констатиравме дека македонското иселеништво им даде безрезервна поддршка на своите синови, браќа и сестри и на сите оние што во текот на Втората светсна војна се бореа за слобода и за слободен национален живот на македонскиот народ. Таа поткрепа значеше и претставуваше логична

органска поврзаност на нашите иселеници со својата родна грутка и со нејзината судбина.

Создавањето на СР Македонија и националната слобода за која се избори македонскиот народ по цена на најскапи жртви претставуваат настан од фундаментално значење за иселеништвото. Со создавањето на Републиката во рамните на СФРЈ започнаа процесите за создавање автентични македонски организации, и процесите за национална еманципација на Македонците.

Републиката израсна во силна гаранција, стожер и надеж за реализација на настојувањата за поубава и посрејна иднина на македонскиот народ. Со право сите погледи се упатени кон Републиката, кон овој наш слободен дел, со Републиката се вршат сите споредувања, од неа се тргнува, кон неа се насочени сите

◀ Оμιλία του Προέδρου της Μатица на Иселениците од Македонија [Κέντρο Αποδήμων Μακεδόνων], Ζίφκο Βασιλέφσκι, β' παράγραφος γ' στήλης.
Μετάφραση: «Η Δημοκρατία ανδρώθηκε [και αποτελεί] ισχυρή εγγύηση, πυλώνα και ελπίδα για την υλοποίηση των προσπαθειών για καλύτερο και ευτυχέστερο μέλλον του μακεδονικού λαού. Δικαιολογημένα στρέφονται όλα τα βλέμματα προς τη Δημοκρατία μας, προς αυτό το ελεύθερο τμήμα μας. Με τη Δημοκρατία μας γίνονται όλες οι συγκρίσεις, από αυτή εκκινούν και σ' αυτή στρέφονται όλες [επόμενη σελίδα] οι επιθυμίες που συνδέονται με το μέλλον των Μακεδόνων».

**СРЕЌНА
НОВА
ГОДИНА!**

► [συνέχεια της ομιλίας προς το τέλος της επόμενης παραγράφου] «Αν σήμερα та πολιτιστικά και καλλιτεχνικά σωματεία στο Σίδνεϋ, την Αδελαΐδα, το Τορόντο, την Μελβούρνη και σε άλλα μέρη παρουσιάζουν τον πλούσιο μαкедонικό εθνικό πολιτισμό μας και αν σήμερα με ικανοποίηση μιλούμε για та επιτεύγματά μας, που та παρουσιάσαμε στις περιοχές όπου διαβιούμε – αναμφίβολа та συμπεράνουμε ότι πρόκειται για αποτέλεσμα [των ενεργειών] της Δημοκρατίας σ' αυτό το ελεύθερο τμήμα της πατρίδας μας και όλων των τίμιων και υπερήφανων Μακεδόνων ανά την υφήλιο».
Περιοδικό Македонија, Јануάριος 1977.

Претседателот на Матицата на иселениците Живко Василевски со Ристо Алтин и Ѓорѓи Дрзоски
The President of the Matitsa for Macedonian emigrants Živko Vasilevski with Risto Altin and Gjorgji Drzovski

нелби сврзани со иднината на Македонците.
И ако денес во Австралија, во Канада и во Америка активно работат повеќе од 20 македонски православни црковни општини, 30 училишта на македонски јазин со околу 6.000 деца ученици и ученици, голем број радио и телевизиски часови на македонски јазин, библиотеки, читалишта со книги од македонски автори и на македонски литературен јазин, ако денес културно-уметничките Друштва во Сиднеј, Аделајд, Тоρόнто, Ѓери, Мелбурн и на други места ја принамуваат нашата богата македонска национална култура и ако денес со задоволство зборуваме за нашите достоинства што сме ги презентирале во средините во кои живееме, — недвојбено ќе констатираме дека е тоа резултат на Републиката на тој слободен дел од нашата татковина и на сите чесни и доблесни Македонци во светот.

Билансот од 25-годишното постоење и работа на Матицата на иселениците од Македонија е мошне позитивен и заслужува сепакво признание. Јас потсетив само на еден дел од позитивниот биланс, без претензија за аналитички приказ на целокупната активност на Матицата и на македонските иселенички организации. Треба да се нагне дека овие резултати се постигнати со самопрегорот и несебичните залагања на сите наши сонародници Македон-

ни и Македонци кои живеат далеку од родната грутка.
Браќа и сестри, Македонци и Македонки, бидете наполоно уверени дека сеној наш успех, сеној резултат, сеноја наша радост од сесреце ги радува и нашите пријатели, пријателите на македонскиот народ во Австралија, Канада и Америка, а истовремено ги обеспокојува нашите непријатели, непријателите на македонската Република и на македонскиот народ. Сеној наш успех, сеноја наша афирмација на културен, стопански и национален план, сеноја наша радост да се дознаеме и покажеме пред другите народи во светот нано национална посебност.

нив ги вознемирува и ги мобилизира за борба против нас.
Меѓутоа, се ланат сите оние што мислат или пак се обидуваат да го вратат триаголто на историјата назад. Процесот за потполна афирмација на македонската национална посебност започнат пред и во време на Илинден, реализиран и афирмиран за време на Втората светсна војна и по цена на снапоцени жртви, никој повеќе и со ништо не може да го сопре. Од нас, од нашето единство, од нашата ангажираност за комплетна афирмација на нашата историја и култура, од нашето трудољубие и углед во Австралија, Канада и Америка и на сите други места во светот не зависи побрзата или поспората реализација на нашите напори за поубава и посрејна иднина на македонскиот народ.
За среќа и за радост на сите Македонци и Македонки, за плодотворна и успешна работа на сите нас, за доброто на нашата мила татковина Македонија, за нејзината поубава и посрејна иднина, да ги дигнеме чашите и да си наздравиме со нови надежи во новата 1977 година. Нена ни е среќна Новата 1977 година.

Живко Василевски претседател на Матицата на иселениците од Македонија

МЕМОРАНДУМ ДО ООН
Минатиот месец Управниот одбор на културно-просветната организација Јунајтџ Македонианс (Обединети Македонци) од Тоρόнто испрати меморандум до Генералното собрание на ООН, во кое се замолува светската организација да ѝ обрне внимание на грчката влада, која не покажува добра волја за давање македонски права на Македонците во овој дел на Македонија.
Сличен документ е испратен и до владата на НР Бугарија, во кој се протестира заради одбивањето на бугарската влада да им ги врати националните права на пирињските Македонци, што ги уништува ова население во времето кога Ѓеорѓи Димитров се наоѓаше на чело на државното рановодство на НР Бугарија.

Иселеничната делегација за време прославата на јубилејот на Матицата на прием нај претседателот на Собранието на СР Македонија Благоја Талески

The Delegation of Emigrants during celebration of the jubilee of the Matitsa, at the reception with the President of the Assembly of SR Macedonia Blagoya Taleski

Колку мило му станува на човечна нога во еден миг ќе застане и ќе фрли поглед назад и ќе си го постави прашањето: што бевме и што имавме, а што сме денес и што имаме ние како Македонци.

До пред само триесетина години Македонците беа оспорувана нација, на која насила ѝ се натуруваа називите: „северни Грци“, „јужни Срби“, или „Македонски Бугари“. Немавме никакви права како луѓе, како граѓани, а знаевме само за должности: презирот од немилосрдниот апарат на државите под кои се најде по 1913 година македонскиот народ, го вкисувавме уште од првиот ден кога ќе се родевме. А денес? Денес имаме македонска држава, ја имаме нашата гордост — Социјалистична Република Македонија, во еден дел на Македонија. Кон неа со љубов гледаат сите Македонци и оние во егејскиот дел на Македонија и оние во Бугарија и Пиринска Македонија и оние што се наоѓаат ширум целиот свет.

Магична е силата на слободниот дел од татковината. До неодамна анонимните и заборавени Македонци, почнаа да се јавуваат со писма до

Матицата на иселениците и до други институции во СРМ, жедни за информации, да научат на новов јазин учат децата во училиштата, дали има македонска влада, македонски универзитет, Македонска академија на науките и уметностите, македонска црква... Новата македонска стварност не можеше да се затвори, да се изолира со кинески ѕид. Таа заразно дејствуваше и покрај ригурозните мерки на казни и забрани и во Егејска

и во Пиринска Македонија против Македонците и тие го поставуваат прашањето за своите национални права во рамните на државата во која живеат. Македонците во прекуокеанските земји, кои порано од немајнаде се приклучуваа кон грчки,

бугарски или српски организации и здруженија, се црпуваа во бугарски, грчки или српски цркви, почнаа да се организираат во свои национални организации, клубови, а по создавањето на Македонската православна црква, особено по прогласувањето на нејзината автонефалност, со брзина на пожар почнаа да градат свои македонски цркви.

Бројките се многу импозантни: преку дваесет цркви во Австралија, САД и Канада во кои се

ВО ЕДИНСТВОТО Е НАШАТА СИЛА

1

▲ Τελευταία παράγραφος α' στήλης: Μετάφραση: «Είναι μαγική η δύναμη του ελεύθερου τμήματος της πατρίδας μας». Περιοδικό Μαкедонија, Απρίλιος 1977.

Иселенички информатор

Бидејќи повеќе наши сонародници во странство од време на време се јавуваат со барање за признавање нивно учество во НОВ, ЕЛАС, или ДАГ, за нивно точно информирање тука објавуваме писмо-упатство на Самоуправната интересна заедница на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, кое ќе ги интересира нашите сонародници во странство.

Согласно постојните законски прописи учеството во НОВ, ЕЛАС и ДАГ се утврдува по барање на осигуреникот и тоа врз основа на оригинални докази или заверени изјави на сведоци како доказно средство во постапката, со донесување на писмено решение.

Бидејќи се работи за лица кои се наоѓаат во странство по нивните барања за утврдување во посебен стаж на времето поминато во НОВ, ЕЛАС, и ДАГ одлучува со решение Стручната служба на Самоуправната интересна заедница на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, по претходното прибавено мислење од Сојузот на здруженијата на борците од СРМ — Републички одбор Скопје.

За утврдување учеството во НОВ, ЕЛАС и ДАГ на лицата — државјани на СФРЈ кои се наоѓаат во странство, покрај барањето (молбата) адресирана до Самоуправната интересна заедница за пензиското и инвалидското осигурување на Македонија потребни се и следните документи:

- Доказ за државјанство на СФРЈ,
- Извод од матичната книга на родените,
- Оригинал докази за учеството во НОВ, ЕЛАС, и ДАГ или заверени изјави на сведоци и
- лична биографија на подносителот на барањето.

◀ Ανακοίνωση του περιοδικού.

Μετάφραση: «Δεδομένου ότι μεγάλος αριθμός συμπατριωτών μας στο εξωτερικό από καιρού εις καιρόν, εμφανίζεται με αίτημα την αναγνώριση της συμμετοχής του στον ΝΟΒ (Εθνικοαπελευθερωτικό Πόλεμο), τον ΕΛΑΣ ή τον ΔΣΕ, για την ακριβέστερη πληροφόρησή τους ανακοινώνουμε την επιστολή-εγκύκλιο της Υπηρεσίας για την συνταξιοδοτική και αναπηρική ασφάλιση της Μακεδονίας, η οποία ενδιφέρει τους συμπατριώτες μας στο εξωτερικό.

Σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις, η συμμετοχή στον ΝΟΒ (Εθνικοαπελευθερωτικό Πόλεμο), τον ΕΛΑΣ ή τον ΔΣΕ βεβαιώνεται μετά από αίτημα του ασφαλισμένου και тούτο επί τη βάσει αυθεντικών αποδείξεων ή επικυρωμένων δηλώσεων μαρτύρων, ως αποδεικτικό στοιχείο κατά τη διαδικασία και με την έκδοση έγγραφης απόφασης.

Δεδομένου ότι πρόκειται για άτομα που διαβιούν στο εξωτερικό, κατόπιν αιτήματός τους για τον καθορισμό του ιδιαίτερου καθεστώτος του χρόνου που πέρασαν στον ΝΟΒ (Εθνικοαπελευθερωτικό Πόλεμο), τον ΕΛΑΣ ή τον ΔΣΕ, αποφασίζει η Επιστημονική Επιτροπή της Υπηρεσίας για την συνταξιοδοτική και αναπηρική ασφάλιση της Μακεδονίας, μετά την προηγούμενη εξασφάλιση της γνωμοδότησης της Ένωσης των Συλλόγων των αγωνιστών της ΣΔΜ-Επιτροπή Σκοπίων.

Για τον καθορισμό της συμμετοχής στον ΝΟΒ (Εθνικοαπελευθερωτικό Πόλεμο), τον ΕΛΑΣ ή τον ΔΣΕ για τα πρόσωπα-πολίτες της ΣΟΔ Γιουγκοσλαβίας που βρίσκονται στο εξωτερικό, πέραν της αίτησης προς την Υπηρεσία για την συνταξιοδοτική και αναπηρική ασφάλιση της Μακεδονίας, είναι αναγκαία και τα ακόλουθα έγγραφα:

- Πιστοποιητικό υπηκοότητας
- Ληξιαρχική πράξη γέννησης
- Αυθεντικά έγγραφα για τη συμμετοχή στον ΝΟΒ (Εθνικοαπελευθερωτικό Πόλεμο), τον ΕΛΑΣ ή τον ΔΣΕ ή επικυρωμένες δηλώσεις μαρτύρων και
- Βιογραφικό σημείωμα του αιτούντος».

Περιοδικό Македонија, Феβρουάριος 1982.

На 25 март 1905 година

КОЛЕЖОТ ВО ЗАГОРИЧАНИ

Дваесет и петти март треба да го паметат сите загоричанци, денеска раселени низ целиот свет. Дваесет и петти март треба да го паметат сите Македонци. Дваесет и петти март е крвав ден за Загоричани; убавото и големо костурско село од Западна егејска Македонија. На тој ден Македонија уште еднаш беше окрвавена. На тој ден пред 77 години, беа убиени седумдесет и осум жители на Загоричани.

Загоричани не беше жртва на разбеснетата турска солдатеска, ни на разулавениот турски башибузук. Загоричани беше жртва на великодржавната политика на Грција, оличена во „мегали идеја“ („големата идеја“), која имаше за цели истребување на Македонците и заграбување на Македонија.

Атинската влада имаше создадено еден „Македонски комитет“, кој беше непосреден извршител на нејзината великодржавна политика спрема Македонија. Тој „комитет“ во почетокот на 1905 година издаде една наредба за засилен терор во Битолскиот вилает и во Македонија врз Македонците. Интелектуалниот инспиратор и извршител на колежот во Загоричани беше костурскиот грчки митрополит, Германос Каравангелис, тој крвав поп кој раководеше, скриен под својата црна мантија, со сите конци на андартството во овој дел на Македонија, со бројните поединечни и масовни убиства, палежи, со теророт. Каравангелис поведе кампања и повика на уништување на „шизматичките“, т.е. Македонците кои служеа во словенска црква, а не во неговата грчка патријаршиска црква. Воениот извршител на колежот, кој директно раководеше со бројните андартски чети на капетанот Дукас, на Георгиос Диконимос-Макрис и др., беше началникот на андартството во Битолскиот вилает, Цонтас-Вардас. Нему, пред нападот на Загоричани, костурскиот митрополит Каравангелис му дал список на имиња на загоричанци, кои ја признавале јурисдикцијата на патријаршиската грчка црква „за да не ги гиба“, како што запишал Каравангелис во својата книга „За Македонската борба“. Не е забележано да ли во колежот настрадале патријаршисти загоричанци, за кои се зазел Каравангелис, но настрада Загоричани, настрадаа Македонците. Со овој колеж започнува геноцидот спрема Македонците, раководен од грчката престолнина, од официјалната влада во Атина, од оние кои се повикуваа на античката култура.

Андартските војводи и четници на чело со Цонтас-Вардас на 25 март 1905 година се собраа во шумата над селото. Турскиот аскер од никаде не се огласи да го заштити мирното население. Пред нападот началникот Цонтас — Вардас прочитал наредба во која се повикува на истребување на Македонците и во која, меѓу другото се нагласува: „Херои осветници, вие сте повикани да го извршите уништувањето на Загоричани и неговото население. Сметам на вашето јунаштво и верувам дека осветата ќе биде страшна. Вие треба да извршите освета како полубогови, титани...“ Нарекувајќи ги Македонците „полулуѓе“, Вардас ги споредува со животни: „тие се слични на животни“. Пред да ги именува убијците со правото име, наредбата продолжува: „Вие сте потомци на боговите и полубоговите... За да биде казната тотална потребно е да станете убијци. Ќе станете не само убијци, туку сверови. При тоа убивајте без обзир на никого и ништо!“ — што пак, упатува на заклучок дека Вардас не се држел по препораката на Каравангелис да не ги убива луѓето од списокот на патријаршисти, зашто за убијците сите Македонци, без оглед дали биле патријаршисти или егзархисти, биле едно — „полулуѓе“, тоа биле Македонците за „боговите и полубоговите“, всушност, за „сверовите“. (Наредбата е цитирана според зборник Илинден“ 1903-1924, во кој е објавена според пишувањето на еден атински весник).

Убијците, како што е вистинското име на „полубоговите и титаните“, доследно ја извршија наредбата. Тие колеа и убиваа низ Загоричани, непречени од турските власти, на кои, исто така им одеше во интерес истребувањето на Македонците. Каравангелис, ладнокрвен убиец, како методичен запишувач, запишал: „... андартите останаа слободни, и убивајќи шетаа по селото цел ден“. Седумдесет и осум Македонци, мажи, жени, старци, деца останаа мртви по колежот. Седум души биле ранети. Селото било запалено и ограбено.

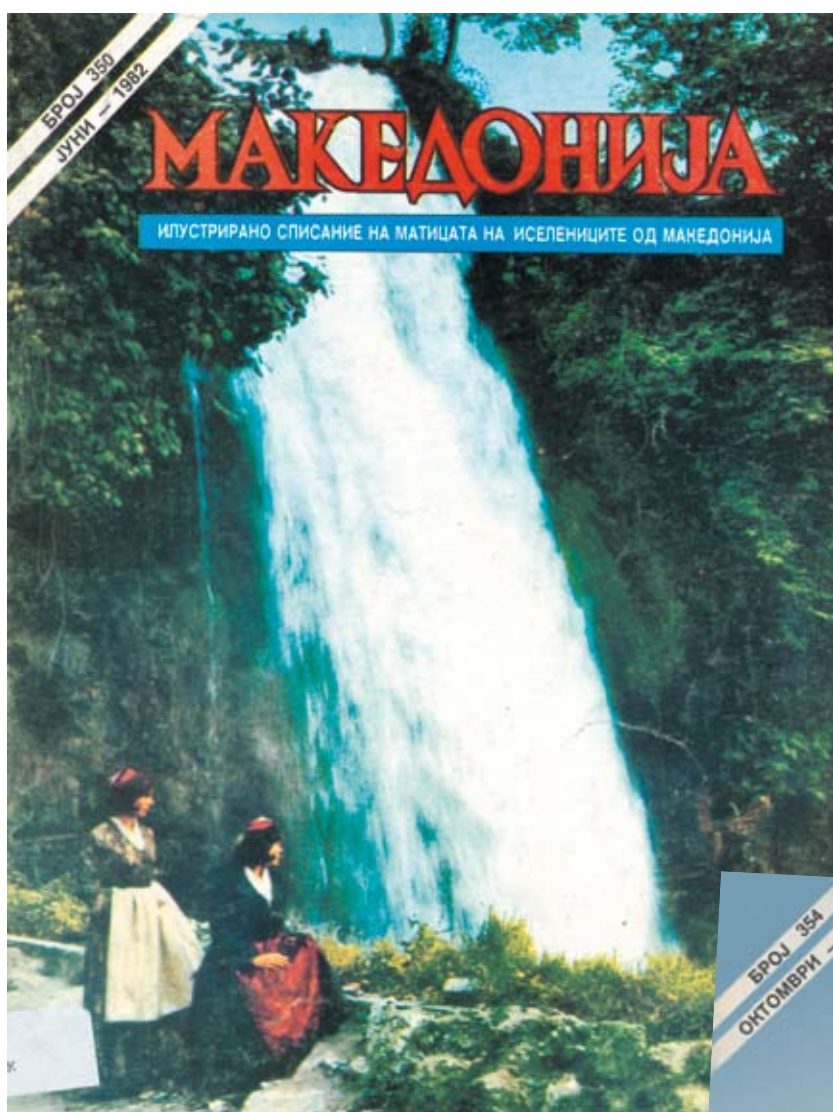
Дваесет и петти март 1905 година е денот на почетокот на геноцидот во егејскиот дел на Македонија. Грчката националистичка власт продолжи со геноцидот и во следните децении на дваесеттиот век, откако по стекот на историските околности, по Балканските војни ја заграби Егејска Македонија. Европа се одгласи по геноцидниот колеж во Загоричани. Се одгласи и по подоцнежните колежи во Егејска Македонија. Но никогаш доволно силно, никогаш доволно гласно, никогаш доволно хумано за да престане геноцидот во Егејска Македонија, за да си го испере својот срам Европа.

Коле Мангов

7

◀ Άρθρο του Κόλε Μάγκωφ για τη «Σφαγή στη Ζαγορίτσανη». Τελευταία παράγραφος. Μετάφραση: «Η 25η Μαρτίου 1905 είναι η ημέρα κατά την οποία άρχισε η γενοκτονία στο αιγιατικό τμήμα της Μακεδονίας. Η ελληνική εθνικιστική εξουσία συνέχισε με την γενοκτονία και στις επόμενες δεκαετίες του 20ού αιώνα, αφότου, χάρη στις ιστορικές συγκυρίες, μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους άρπαξε την Αιγιακή Μακεδονία. Η Ευρώπη αντέδρασε στην γενοκτονική σφαγή στη Ζαγορίτσανη. Αντέδρασε και στις επόμενες σφαγές στην Αιγιακή Μακεδονία. Ωστόσο, ποτέ κατά τρόπο αποτελεσματικά ισχυρό, ποτέ ικανοποιητικά ηχηρό, ποτέ ικανοποιητικά ανθρωπιστικό ώστε να σταματήσει η γενοκτονία στην Αιγιακή Μακεδονία, ώστε να ξεπλύνει τη ντροπή της η Ευρώπη».

Περιοδικό Μαкедонија,
Απρίλιος 1982.

◀ Εξώφυλλο με τους καταρράκτες της Έβεσσας, Περιοδικό *Μακεδонија*, Ιούνιος 1982.

▶ Εξώφυλλο όπου εικονίζεται η πόλη της Καστοριάς, Περιοδικό *Μακεδонија*, Οκτώβριος 1982.

ΡΕΤΚΟ ΔΟЖИΒУВАЊЕ

Другар уредник,
Молам да ми отстапите мал простор за да ги изнесам моите импресии од успешната втора леринска средба, за што однапред благодарам.

Средбата започна со културно-уметничка програма. Најпрвин беше прочитан реферат за историското, револуционерното и културното минато на Лерин и неговата околина, а потоа настапи малата и големата фолклорна група кои се формирани и се подготвуваа за својот прв настап на средбата. Настапот на младите фолклористи остави силен впечаток кај присутните. Особено топло беа поздравени исполнувањата на песната „Јас сум момче Македонче“, како и на песната „Македонија“, која за првпат беше испеана токму на втората леринска средба. Песната „Македонија“ ја напиша буфчанецот Ѓорѓи Волчевски и таа се пееше како народна песна.

По изведувањето на културно-уметничката програма средбата продолжи со општа веселба и со богата лотарија. Во чест на средбата Иницијативниот одбор подготви и пригодна значка која им беше поделена на присутните. Малата и големата фолклорна група, кои за првпат настапија на средбата, наскоро треба да прераснат во

културно-уметничко друштво кое ќе го негува македонскиот фолклор, особено од Леринско и другите јужни краишта.

Доне Пановски

ΜΑΚΕΔΟΝΙЈΑ

*Од Вардара па до Солуна,
Од Охрида па до Пирина;
брзи реки – бистри езера,
ширни полја и планини –
татковино моја мила
Македонијо!*

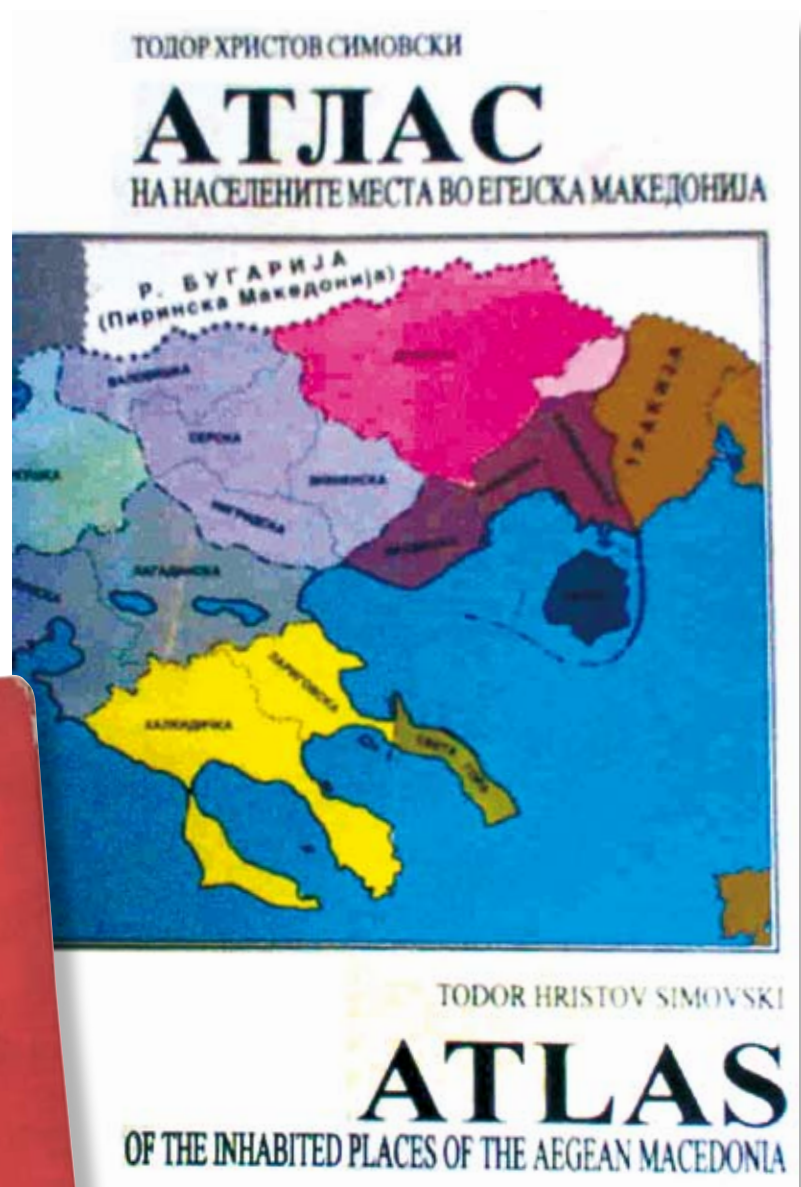
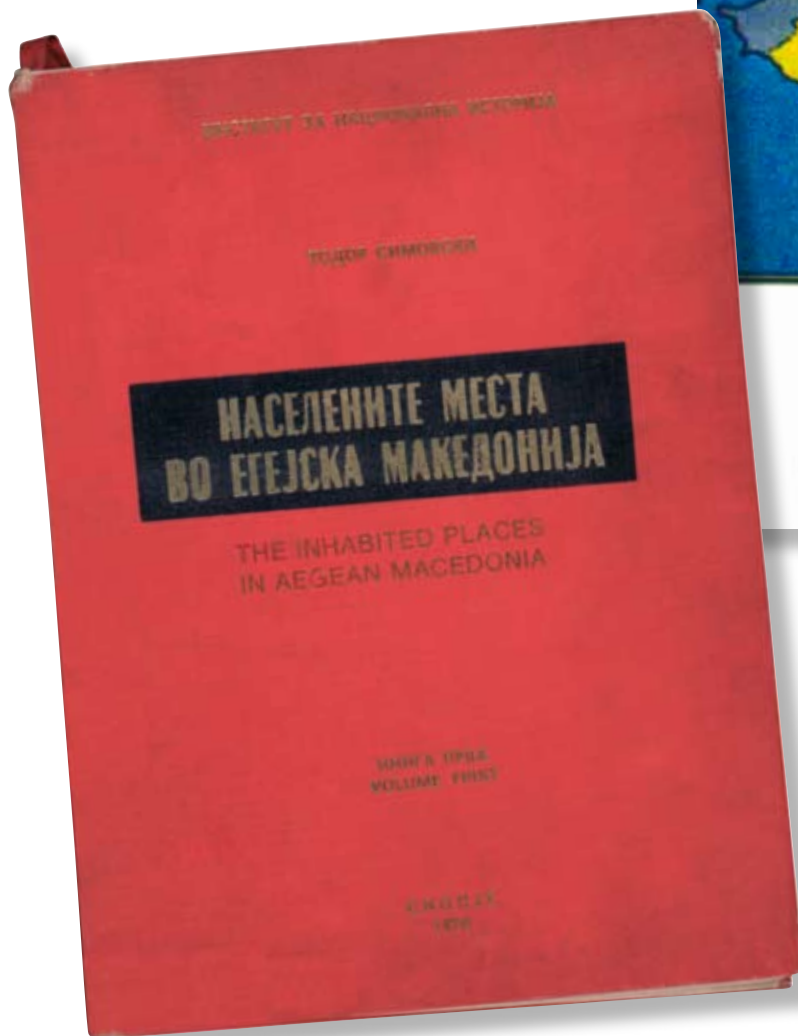
*Разделена на три дела
твојата душа единствена.
За нас Ти си неразделна!
Гоцева си завештина
татковино моја мила –
Македонијо!*

*ИЛИНДЕН е нашето сонце,
ОΚΤΟΜΒΡΙ е нашата вера.
Крушевска си Република!
Титова си творевина
татковино моја мила –
Македонијо!*

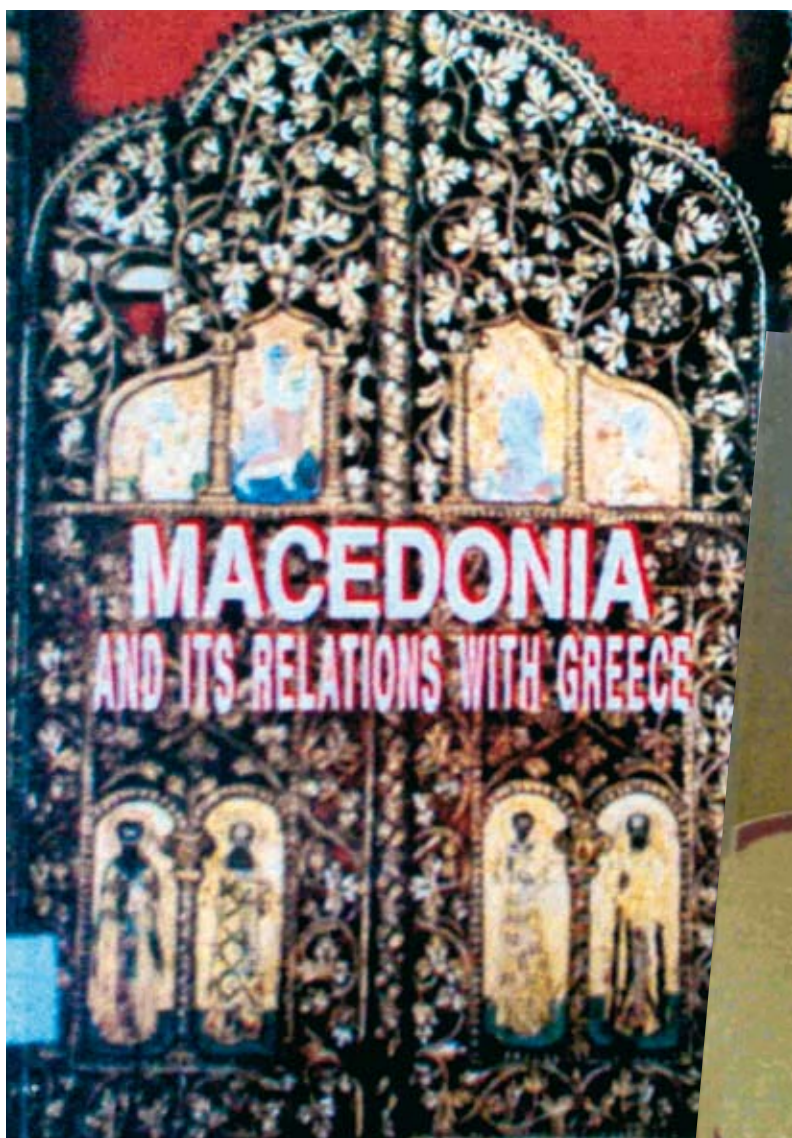
Волчевски Ѓорѓи
(с. БУФ)

▲ Αφιέρωμα στην «Α' Φλωρινιώτικη Συνάντηση». Στην ίδια στήλη δημοσιεύεται το ποίημα του Μπόλτσεφски Γκιόργκι από το χωριό Ακρίτας (Μπούφι).
Μετάφραση: «Μακεδονία / Από τον Αξιό μέχρι τη Θεσσαλονίκη / Από την Αχρίδα μέχρι το Πιρίν / Γρήγορα ποτάμια – καθарές λίμνες / Πλατιά λιβάδια και βουνά – / Πατρίδα μου αγαπημένη / Μακεδονία! / Διαμελισμένη σε τρία μέρη / Στην ψυχή της ενιαία / Για μας δεν είσαι διαμελισμένη / Είσαι νύφη του Γκότσε [Ντέλτσεφ] / Πατρίδα μου αγαπημένη / Μακεδονία! / Το 'ΛΙΝΤΕΝ είναι η καρδιά μας / Ο ΟΚΤΩΒΡΗΣ η πίστη μας / Δημοκρατία είναι του Κρουσόβου / Δημιούργημα του Τίτο / Πατρίδα μου αγαπημένη / Μακεδονία!».

Περιοδικό Μαкедонија, Νοέμβριος 1982.

◀ Το εξώφυλλο του βιβλίου του Τοντόρ Σίμοφски με τίτλο *Населените места во Егејска Македонија* [Τα κατοικημένα μέρη της Μακεδονίας του Αιγαίου]. Έκδοση του Ινστιτούτου Εθνικής Ιστορίας της FYROM.

▲ Η έκδοση της Ακαδημίας Επιστημών της FYROM, *Macedonia and its relations with Greece*.

▲ Εξώφυλλο του βιβλίου του Χρίστο Αντώνοφски με τίτλο *Вистината за Егејска Македонија* [Η αλήθεια για τη Μακεδονία του Αιγαίου].

Министерство за Надворешни Работи на Република Македонија
Среда, 27 Декември 2006

Соопштение до средствата за информирање ВО ТИРАНА ОДРЖАНИ КОНСУЛТАЦИИ МЕЃУ МИНИСТЕРСВТА ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И НА РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА
Скопје, 22.12.2006 година

Вчера во Тирана беа одржани консултации меѓу делегациите на министерствата за надворешни работи на Република Македонија и на Република Албанија. Темата на разговор беа речиси сите прашања од сферата на билатералните односи, при што посебен акцент беше ставен врз унапредувањето на економските односи, регионалната соработка, евро-атлантските интеграции, како и прашања од конзуларна природа и имплементацијата на одделни спогодби и договори меѓу двете земји. Заеднички беше констатирано дека односите меѓу двете земји се добри, содржани и пријателски, со тенденција и политичка волја за нивно натамошно унапредување. Во таа насока, како што беше констатирано од страна на двете делегации, значително ќе придонесе и претстојната планирана посета на министерот за надворешни работи на Република Македонија, Антонио Милошоски на Албанија, во почетокот на идната година.

Соопштение до средствата за информирање СРЕДБА НА МИНИСТЕРОТ МИЛОШОСКИ СО ПРЕТСТАВНИЦИ ОД СОЈУЗОТ НА ЗДРУЖЕНИЈА НА МАКЕДОНЦИТЕ ОД ЕГЕЈСКИОТ ДЕЛ НА МАКЕДОНИЈА
Скопје, 21.12.2006 година

Министерот за надворешни работи, м-р Антонио Милошоски, денес на нивно барање, прими претставници од Сојузот на здруженија на Македонците од Егејскиот дел на Македонија. Тие информираа за нивните досегашни активности и идни планови, при што побараа конкретна помош и поддршка од Министерството за надворешни работи. Министерот Милошоски нагласи дека

Министерот за надворешни работи, м-р Антонио Милошоски, денес на нивно барање, прими претставници од Сојузот на здруженија на Македонците од Егејскиот дел на Македонија.

Тие информираа за нивните досегашни активности и идни планови, при што побараа конкретна помош и поддршка од Министерството за надворешни работи.

Министерот Милошоски нагласи дека Владата на Република Македонија со должно и целосно внимание ќе ги разгледа проблемите на Сојузот. Притоа, согласно меѓународните стандарди за заштита на човековите права и фундаментални слободи, како и во согласност со Уставните обврски ќе се заложат за изнаоѓање соодветно решение за исполнување на нивните барања.

▲ ► 21/12/2006: Συνάντηση του Υπουργού Εξωτερικών Αντόνιο Μιλόσοσκι με το Προεδρείο της «Ενώσης των Μακεδόνων από το αιγαιακό τμήμα της Μακεδονίας» (πηγή: ιστοσελίδα Υπουργείου Εξωτερικών FYROM).

Министерство за Надворешни Работи на Република Македонија

СРЕДБА НА МИНИСТЕРОТ МИЛОШОСКИ СО ПРЕТСТАВНИЦИ ОД СОЈУЗОТ НА ЗДРУЖЕНИЈА НА МАКЕДОНЦИТЕ ОД ЕГЕЈСКИОТ ДЕЛ НА МАКЕДОНИЈА
Скопје, 21.12.2006 година

Министерот за надворешни работи, м-р Антонио Милошоски, денес на нивно барање, прими претставници од Сојузот на здруженија на Македонците од Егејскиот дел на Македонија.

Тие информираа за нивните досегашни активности и идни планови, при што побараа конкретна помош и поддршка од Министерството за надворешни работи.

Министерот Милошоски нагласи дека Владата на Република Македонија со должно и целосно внимание ќе ги разгледа проблемите на Сојузот. Притоа, согласно меѓународните стандарди за заштита на човековите права и фундаментални слободи, како и во согласност со Уставните обврски ќе се заложат за изнаоѓање соодветно решение за исполнување на нивните барања.

ПОМАГАЈТЕ ВО БОРБАТА
ЗА ОСЛОБОДУВАЊЕТО
НА ИСТОРИСКИТЕ
ΜΑΚΕΔΟΝΣΚИ ЗЕМЈИ!

SUPPORT THE STRUGGLE
FOR LIBERATION OF
THE HISTORICAL
TERRITORIES OF MACEDONIA

▲ Χάρτης της διαμελισμένης Μακεδονίας με κέντρο τη Θεσσαλονίκη, η οποία αναφέρεται ως Σόλουν.

◀ Χάρτης, ο οποίος απεικονίζει τα «γεωγραφικά και εθνικά σύνορα της Μεγάλης Μακεδονίας».

Εκδόθηκε από την κρατική εφημερίδα *Нова Македонија*, το 1992.

Μακεδονιја

MACEDONIA

◀ Пóстер ме τη «Μεγάλη Μακεδονία» των αρχών της δεκαετίας του 1990.

► Αφίσα της «διαμελισμένης Μακεδονίας», 1983.